

більшого об'єму матеріалу, що досліджується — 20—25 сторінок тексту плюс 8—10 сторінок ілюстрацій. У Західній Європі — в 1,5—2 рази менше. Крім цього, викладач в США або Канаді діє наполегливо, активно, і тим самим веде студента до пошуку єдиного вірного рішення. У Західній Європі викладач координує хід обговорення, направляючи його за необхідністю на потрібне рішення. При цьому діє він коректно, м'яко, не нав'язуючи своїх підходів. Позитивним є те, що працюють всі студенти, немає байдужих та пасивних.

Використання даного методу на практиці показало його високу ефективність. Так, наприклад, в Баварській бізнес-школі в процесі навчання 75 % часу займає кейс-метод, і тільки 25 % — лекції. Це школа, що найбільш інтенсивно використовує даний метод. Але навіть провідні бізнес-школи, які не є великими прихильниками кейс-методу, проводять принаймні 30—35 % навчального часу над вирішенням ділових ситуацій (кейсів).

Отже, при вдосконаленні проведення семінарського заняття варто звернути увагу на кейс-метод, оскільки він потребує від студентів робити самостійні висновки та узагальнення, зосереджує їх увагу на матеріалах, що вони вивчають. Однією з головних переваг кейс-методу є також і те, що в дискусії зустрічаються різні точки зору і її учасники намагаються відстоювати свої позиції, враховуючи аргументи й переконання своїх колег та опонентів. Студенти навчаються діловому спілкуванню та використовують свої теоретичні знання для аналізу практичних проблем.

С. І. Дем'яненко, проф., д-р екон. наук, зав. кафедри економіки агропромислових формувань

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ШЛЯХОМ УДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ

Інтеграція України до Європейського Союзу, частиною якої є адаптація навчального процесу до європейських стандартів (Болонський процес), зумовлює нові підходи до оцінки знань студентів, як важливого чинника вдосконалення всієї освітньої системи у вищих навчальних закладах. Протягом останніх років у КНЕУ проводилася робота в цьому напрямку і особливу роль при цьому відігравали науково-методичні конференції університету, де обговорювалися проблеми сучасних технологій навчання та оцінювання знань студентів (2002 р.), методичні та практичні аспекти

застосування та розвитку системи контролю знань в університеті (2004 р.). Результатом зазначеної роботи ректорату, факультетів і кафедр університету є перехід до кредитної системи обліку навчального процесу, поточного і підсумкового контролю знань студентів, гнучкого поділу лекційних, семінарських та практичних годин викладання дисциплін, а також перехід до європейської шкали оцінювання знань студентів (ECTS).

Однак, ще існує багато простору для вдосконалення на шляху активізації навчального процесу через систему оцінювання знань студентів. Основні з них бачаться такими:

- Переносити основну частину оцінки з кінцевого на поточний контроль знань студентів. Так, за існуючої в університеті стобальної системи, 40 балів — це максимальна оцінка за результатами поточного контролю і 60 балів — кінцевого контролю. З метою інтенсифікації навчального процесу при поточній та підсумковій оцінці знань студентів доцільно використовувати зворотну пропорцію, тобто, 60 : 40, а оптимальним вважається співвідношення 70 : 30 (за даними відповідних досліджень, а також див. матеріали науково-методичної конференції КНЕУ «Сучасні технології навчання та оцінювання знань студентів», КНЕУ, 2002, С. 30—31, 63—68). Саме такий підхід до оцінювання знань студентів дозволить значно активізувати навчальний процес, про що засвідчує й досвід європейських країн.

- Ширше практикувати тестові завдання, як елемент поточно-го і підсумкового контролю знань студентів. Це дозволить уникнути суб'єктивізму при оцінці знань, ефективніше використовувати аудиторний час та активізувати роботу студентів в аудиторії. Тому доцільно запровадити окремий елемент навчально-методичного забезпечення, нарівні з розробкою навчальних підручників, посібників та посібників для самостійного вивчення дисципліни, підготовки тестових завдань з укладанням відповідних контрактів з викладачами на розробку пакету тестових завдань з дисципліни. Використання контрольних тестових завдань перевірки знань студентів за кожною темою навчальної програми є ефективним напрямком застосування сучасних технологій та інновацій при викладанні дисциплін. Цей напрямок удосконалення технології навчання дозволить: активізувати роботу студентів протягом семестру; стимулювати всіх студентів до вивчення всіх тем дисципліни, адже оцінюються знання не окремих студентів за окремими темами семінарського заняття, а всіх студентів без виключення за всіма питаннями теми. Успішно скласти тест можна тільки за умови вивчення всієї теми і вірної відповіді мі-

німум на 55 % тестових запитань. Тільки в цьому випадку тест вважається зданим і студент отримує позитивну оцінку; розвивати у студентів навички самостійно мислити і приймати рішення швидко, адже на кожне питання тесту відводиться до 2 хвилин на відповідь; виховувати у студентів звичку не користуватися шпаргалками при написанні контрольних робіт і здачі екзамену, а розраховувати лише на свої знання, адже списати відповідь на тестові завдання неможливо фізично через значну кількість запитань (в середньому 20) і обмежений час на відповідь.

В. Д. Дербенцев, канд. екон. наук, ст. викл.,
Г. П. Македон, А. А. Овчаренко, асистенти
кафедри інформатики

КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Якісна підготовка майбутніх фахівців економічних спеціальностей неможлива без широкого використання сучасної комп'ютерної техніки та пакетів прикладних програм. Одним із важливих напрямків використання комп'ютерної техніки в навчальному процесі, на наш погляд, є використання комп'ютерних (імітаційних) моделей для дослідження економічних систем різноманітної природи.

Під імітацією розуміють дослідження реальних систем шляхом проведення комп'ютерних експериментів із математичними моделями цих систем. В економічних дослідженнях імітаційні моделі використовуються для широкого класу задач, від задач масового обслуговування та оперативного планування виробництва, до дослідження тенденцій розвитку галузей, секторів та всієї економіки в цілому, аналізу та прогнозування основних макроекономічних індикаторів тощо.

В загальному випадку під комп'ютерною моделлю найчастіше розуміють:

- умовний образ об'єкта чи деякої системи об'єктів (або процесів), описаних за допомогою взаємозалежних комп'ютерних таблиць, блок-схем, діаграм, графіків, малюнків, анімаційних фрагментів, гіпертекстів і т. п., що відображують структуру та взаємозв'язки між елементами об'єкта чи системи. Комп'ютерні моделі такого типу називають структурно-функціональними;
- окрему програму, сукупність програм, програмний комплекс, що дозволяє за допомогою послідовності обчислень та гра-